

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

***«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ»***

присвячена 100-річчю професора І. М. Карасюка

23 листопада 2023 року

УМАНЬ – 2023

соломи ячмінної, приріст урожаю до контролю становив 1,6%, тобто на рівні контролю.

Отже, ефективним способом утилізації відходів рослинництва є використання горохової соломи та лузги соняшнику в приготуванні поживного субстрату для вирощування гливи звичайної інтенсивним способом штаму НК-35, що забезпечить екологічне очищення площі після збору основного урожаю та можливість додатково отримати якісний урожай їстівних грибів.

ОЦІНКА УМОВ ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ГРУШИ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Т. К. КОСТЮКЄВИЧ, кандидат географічних наук,
О. І. ШАПОРЄВА, здобувач вищої освіти,
Д. В. ПОДОЛЮК, здобувач вищої освіти
Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

Груша – плодова культура розповсюджена практично у всіх регіонах з помірним кліматом. Вона займає четверте місце в структурі плодкових насаджень України після яблуні, вишні, сливи. Значне відставання за площами й обсягами виробництва плодів груші пояснюється істотно меншою зимостійкістю її десертних, особливо цінних сортів, ніжністю та примхливістю до умов знімання, транспортування та зберігання плодів [1].

Існування великої кількості сортів різних строків досягання дозволяє споживати свіжі плоди від дозрівання на дереві та впродовж 5-6 місяців в умовах звичайного зберігання [2]. Її плоди відрізняються високими смаковими якостями та містять цукри, кислоти, вітаміни, пектинові та дубильні речовини, мікроелементи, а також речовини, що мають лікувальні властивості. Плоди придатні для споживання як у свіжому, так і переробленому вигляді (компоти, цукати, варення, сухофрукти, соки).

Груші вирощують у всіх сільськогосподарських зонах нашої країни. За даними Державної служби статистики [3] в останні роки, площі під грушою становлять 11–12 тис. га). Лідерами за обсягом площ на сьогодні є: Дніпропетровська (1,3 тис. га), Львівська (1,1 тис. га) та Чернівецька (1,3 тис. га) області. Врожайності груши по Україні в цілому в останні роки становить 125–130 ц/га. Найбільші врожаї отримують в Полтавській, Хмельницькій та Рівненській областях.

Успішне вирощування будь-якої культури в конкретному кліматичному регіоні залежить від декількох факторів, але перш за все за здатністю адаптуватися до умов навколишнього середовища. Через біологічні особливості, походження та умови формування груша пристосована до помірно теплого клімату і менш зимостійка, ніж яблуня. Вона теплолюбна, світлолюбна,

відносно посухостійка, але погано переносить спеку та сухість повітря. Більшість видів груші росте в зонах, що характеризуються середніми річними температурами від +9 до +15 °С та зимовими морозами від – 12,5 до 15,0°С.

Груша мириться з будь-якими ґрунтами, виняток становлять лише піщані щербеністі ґрунти. Однак консистенція м'якоті, смак та аромат плодів залежать від властивостей ґрунту. На бідних ґрунтах груші часто бувають кислими, із сухою, гіркуватою, гранульованою м'якоттю. Піщані сухі ґрунти погіршують смак плодів і скорочують термін зберігання у свіжому вигляді. За ґрунтово-кліматичними характеристиками територія України придатна до вирощування плодів груші для цілковитого забезпечення власних потреб та активного ведення зовнішньої торгівлі [4].

Річний цикл розвитку груші ділиться на 2 періоди: вегетації та спокою. Протягом вегетаційного періоду рослина проходить такі фенологічні фази: набухання та розпускання бруньок, розгортання перших листків, бідокремлення бутонів, цвітіння, розвиток та дозрівання плодів. Терміни настання та тривалість фенологічних фаз залежать від умов зовнішнього середовища та насамперед від температурного режиму.

В роботі проведена оцінка агрометеорологічних умов вирощування груші в районі ст. Берегове Закарпатської області.

Веgetація груші в районі ст. Берегове Закарпатської області відбувається за середньодобової температури 8°С в середньому у третій декаді березня (26 березня). В середньому через 11 днів (6 квітня) починається розпускання бруньок. Середня температура повітря за цей період становить 8,6°С.

Після накопичення сум ефективних температур вище 8° у кількості 103С° за середньодобової температури повітря 12 С° настає фаза цвітіння (2 травня) Триває ця фаза в середньому 26 днів.

На тривалість цвітіння і довговічність квітки впливають погодні умови. У спекотний сухий час цвітіння груші триває 3–5 днів, у прохолодний і сирий – понад два тижні. Квітки груші ушкоджуються приморозками при – 2,3 С°.

В районі станції Берегове період цвітіння в середньому триває 11 днів при середній температурі повітря 8,6°С. Припиняється цвітіння груші в середині травня (13 травня). Сума ефективних температур за цей період становить 88 С°.

Розвиток плодів у груші починається з моменту утворення зав'язі і продовжується у літніх сортів до настання споживчої зрілості, у зимових - до зрілості, що знімається. Сума ефективних температур від кінця цвітіння до досягання плодів груші в районі станції Берегове становить 1413°С. Дозрівають плоди при середньодобовій температурі повітря 18,1°С. триває цей період в середньому 140 днів. Дозрівання плодів груші в районі станції Берегове в середньому припиняється третій декаді вересня (21 вересня).

В цілому період вегетації груші в районі станції Берегове триває 188 дні. Сума ефективних температур за весь період становить від 1610 °С, середня температура повітря за період вегетації – 16,6 °С. Тривалість періоду із середньою добовою температурою повітря вище 10 °С в середньому становить

192 дні, що створює гарні умови щодо вирощування груші в районі станції Берегове та отримання високих та сталих врожаїв.

Список використаних джерел

1. Сортимент груші в Україні. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/24969-sortyment-hrushy-v-ukraini.html>.
2. Ходаківська Ю.Б., Матвієнко М.В. Нові перспективні сорти груші (*Pirus communis L.*) інституту садівництва НААН України. *Садівництво*. №75. 2020. С. 145-150. DOI: <http://doi.org/10.35205/0558-1125-2020-75-145-150>.
3. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Матвієнко М.В., Бабіна Р.Д., Кондратенко П.В. Груша в Україні. Київ, 2006. 320 с.

ЗМІНА ПОКАЗНИКІВ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ УДОБРЕННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ

В. О. БІЛАНЕНКО, магістрант,

М. А. БОНДАРЕНКО, магістрант,

Д. В. КУЛИБАБА, здобувач вищої освіти,

Т. Р. ШТЕЛЬМАХ, здобувач вищої освіти

Уманський національний університет садівництва, м. Умань

Головною галуззю агропромислового комплексу України є зернове господарство, що визначає формування як продовольчого, так і кормового фонду держави. Основною зерновою культурою є пшениця озима, яка за посівними площами переважає інші колосові культури і становить основу формування хлібного балансу країни. Незважаючи на те, що українські аграрії в більшості вирощують озиму пшеницю, яра пшениця також має важливе значення в сільському господарстві, і площі під нею збільшуються в останні роки. Вона є резервом для отримання високоякісного зерна, яке має високі хлібопекарські і круп'яні якості, містить більше білка, ніж зерно озимої. Її використовують для випікання якісного хліба, виробництва вищих сортів макаронів та манної крупи. Крім того, яра пшениця виконує важливу роль як страхова культура для пересіву загиблих посівів озимої пшениці, а також для сівби на площах, де восени не завершилося висівання через ґрунтову посуху.

Зростання обсягів виробництва якісної пшениці ярої вимагає вдосконалення існуючих елементів технології вирощування. Це передбачає впровадження заходів, спрямованих на підвищення урожайності і якості зерна, а також стабілізацію виробництва незалежно від погодних умов року, при цьому знижуючи витрати на одиницю продукції.